

njemu počitku. Sijajen je bil ta sprevod, vreden velikega moza. Velikanska cerkev Sv. Križa je postala za polovico pretesna, da bi vsprejela vse častilce Fröhlichove. Po opravljenih molitvah za pokojnika je govoril viš. g. dekan rogaški, J. Tombah, o vrlinah Fröhlichovih. Ne da ga hvali, ampak, da ga posnemamo, je pokazal, kako da pokojnika dičijo poglavitne dejanske čednosti: modrost, pravičnost, srčnost, zmernost. — Potem je vodil sprevod, obdan od 30 sobratov hrvaške in štajarske duhovščine, preč. g. častni kanonik Hajšek k Sv. Trojici, kjer se je v solzah položilo v grob trudno telo pokojnika k večnemu počitku. Da, naj le počiva njegovo telo, a njegov duh naj vedno drami daleč okrog slovenski rod in ga opominja, da se zaveda, da se ljubi, kakor ga je ljubil nepozabljivi A. Fröhlich!

Gospodarske stvari.

Oskrbovanje ubogih.

Nova postava o oskrbovanju ubogih nalaga občinam bremena, katerih nositi jim sčasoma ne bo mogoče. Tisti gospod v Gradcu, ki je predlagal ustanovitev krajnih ubožnih svetov, je baje rekel, da kaj tako izvrstnega še ni nikjer na Avstrijskem, kakor je upeljava ubožnih svetov na Štajarskem. Mi bi pa ravno nasprotno znali trditi.

Krščanska in človekoljubna dolžnost je, da se ubogih usmilimo ter jim pomagamo; a če preiskujemo uzrok ubožstva, najdemo večinoma, da je to nemarnost, zapravljivost, pijančevanje in razuzdano življenje zakrivilo. Seveda so tudi izjeme. Poglejmo si naše ubožce natančneje!

Nahajajo se siromaški v občini, ki niso pri zdravej pameti, imenujejo se hebcji. Takih je malo, a preživijo jih občani lahko, dajajoč Dalje so ubožci, ki so morda sami zapravili svoje imetje ali pa na drug način, ne po lastni krivdi prišli na beraško palico, a živeli so vedno v domači občini. So tudi stari ljudje, ki so ves čas svojega življenja služili pri domačih posestnikih, a ker niso več zmožni, da bi si svoj kruh služili, primorani so prosjati. Vse te ubožce občani lahko preživijo, ne da bi stroške za to občutili, a tudi radi jih obdarijo, vedoč, da so svoje telesne moči v domačem kraju izgubili.

A veliko več nadlog in stroškov pa narejajo občinam tisti ubogi, ki so že v mladosti bodisi kot rokodelci, dninarji, hlapci ali deklet sli v nemške kraje v službo. V teh krajih imajo več zaslužka kot doma; ako je že eden iz ene občine kje v taki službi, piše in nagovarja tudi drugim, da gredo tja, kjer jim »boljše gre« nego doma. Nemci imajo radi naša družinčeta, ker so večinoma bolj delavni in z manjšim zadovoljni, nego njihovi ljudje. Tudi v fabrike zahajajo naši fantje in dekleta, tam služijo po 80 kr. do 1 fl. 20 kr. in še več na dan, kar seveda doma ni mogoče. To jih zapeljuje.

Posledice tega pa so večinoma za nje in za domače občine prav žalostne. Res, da imajo v tujini večji zaslužek nego doma, a imajo pa tudi mnogo več priložnosti, da prisluženi denar zapravljajo. V slabih družbah navadijo se radi prehitro k razuzdenemu življenju, česar bi se v domačem kraju že zaradi tega tako hitro ne poprijeli, ker bi se sramovali pred svojimi stariši, učitelji in duhovniki. V tujih krajih pa so »samisvoji«, nikogar ni, kdor bi jih svaril, opominjal, ter jim svetoval. Mladenci zapravljajo prisluženi denar, svoje telesne in z razuzdanim življenjem tudi svoje dušne moči. Le prehitro vporabijo svoje telesne moči, prezgodaj bolehalo, večkrat tudi na ostudnih boleznih, iz bolnišnic jih priženejo pogostoma v domačo občino ali oddajo v hiralnico, in pristojna občina pa — plačuj! Nekateri se zopet v tujih krajih oženijo, dobijo kopico otrok, do-

bijo podporo od dotičnih ubožnih svetov, seveda na račun pristojne občine. Umrje oče, pa pošljejo ženo in otroke v domačo občino na oskrbovanje.

Tudi dekleta pogostoma npravno pone srečijo. V fabrikah ali pa v mestnih službah dobijo dobro plačo, začno se gizdavo oblačiti, in ako pride taka »fajla« v domoči kraj, čudijo se ji domača dekleta, kako je »nobel«, a ona jim opisuje veselo in gmotno življenje v drugih krajih ter jih zapeljuje, da tudi zapusté domačo vas. Kakor sem že omenil zgoraj o mladeničih, toliko nevarneje je za dekleta v tujih krajih, kjer so brez pravega nadzorstva, kjer so h koncu mnogokrat žrtev zapeljivosti. Postanejo matere, imajoče samo otroka, in — že za porodne stroške pišejo v pristojno občino. Ako mlada mati ozdravi, gre v druge kraje v službo, ne brigajoč se za otroka, a za oskrbovanje tega mora zopet domača občina skrbeti.

To so posledice iskanja službe v drugih krajih, to nalaga občinam pretežka bremena! V naših krajih še dostikrat pomanjkuje delavnih močij, živeti se še dá, ako tudi zmérneje nego drugod. — Slišal sem enkrat capina, ki so ga pritirali v domači kraj, ki je rekel, da s slovenskim jezikom ne pride dalje kot do Maribora. No, zakaj pa greš dalje? Mlad, zdrav in močen odide, a vrne se pohabljen na telesu in duši, na škodo in nadlogo domače občine. Sicer imamo novo postavo o domovinski pravici, vendar naj deželni zbor sklana postavo gledé ubožcev, ki bode ustrezala našim že itak ubogim občinam!

Sejmi. Dne 29. jan. v Št. Juriju ob Taboru in v Poličanah (za svinje.) Dne 31. jan. v Vojniku in Dobovi. Dne 1. febr. v Jurklostru in Radgoni. Dne 3. febr. pri Sv. Jakobu pod Kalobjem, na Zelenem Travniku, v Lučanah, pri Sv. Juriju ob Ščavnici, v Jarenini, na Spod. Polskavi, na Bregu pri Ptuju (za svinje), v Imenem (za svinje) in (za svinje.)

Dopisi.

Iz ptujskega okraja. (Dež. zbor štajarski in lovska postava.) Deželni zbor je v Gradcu zbran in ima rešiti razne, tudi za gospodarje važne stvari. Kakor je razvidno iz časnikov, izdelal je deželni odbor neki načrt, po katerem se naj lovska postava preuredi. Ta načrt našim potrebam nikakor ne zadostuje niti gledé lova na zajce, niti gledé lova na fazane.

Kar nam ta načrt dovoljuje, je dosti premalo, da bi se sadonosniki, polja in vinogradi obvarovali škode po imenovani divjačini. Ali kakor navadno, tako tudi tokrat vse slovenske občine spijo in dremlejo in nobena se dosihdob ni obrnila do deželnega zbora štajarskega s kako pritožbo ali prošnjo gledé lovske postave.

Ker dve zimni ni bilo velike škode po divjačini, so občine že pozabile, koliko škode so imeli posestniki prejšnja leta. Zatorej bi bilo potrebno, da se vse občine obrnejo do deželnega zbora in terjajo temeljito premembo lovske postave.

Take prošnje se lahko napravijo prav kratke pri županih, ne potrebujejo nobenega koleka, morajo biti naslovljene na deželni zbor štajarski in se poslati kateremu izmed poslancev, da jih na pristojnem mestu izroči.

Ako se naše občine ne bodo resno potegovale za premembo lovske postave, se ne bode spet nič zgodilo, ker imajo veliki posestniki ali grajščaki, potem zastopniki mest in trgov ter trgovinskih zbornic v deželnem zboru štajarskem večino. Le če bi vse občine pritiskale, je mogoče, da se kaj doseže od strani naših maloštevilnih zastopnikov.

Iz kozjanskega okraja. (Bela žena) nikoli ne praznuje, tudi v nedeljo ne. Pokosila je namreč ono nedeljo v Polju pri

Kozjem Apolonijo Presker, vrlo ženo, bogoljubno mater, ki je vzgojila štiri vrle sinove in dve vzgledni hčeri. Jeden njenih sinov je kaplan v Šošanju, drugi je okrajni sodnik v Ormožu, dr. Presker, tretji je občinski tajnik na Teharjih, četrti pa je vzgleden in skrben gospodar na rojstnem domu. Tudi hčerki sta z vsem preskrbljeni. Dala je draga ranjka Bogu, kar je božjega in cesarju, kar je cesarjevega. Ko je tako vse svoje z vsem preskrbela, zatisnila je trudne oči in legla k počitku. Blago ranjko je spremljala na zadnji poti velika množica vernega ljudstva ter pet duhovnikov, med njimi si videl celo zlato-mašnika preč. g. kanonika in dekana kozjanskega. Pogreb je vodil lastni sin pokojne, č. g. Karol Presker, ki je opravil tudi zanjo slovesno črno sv. mašo. Pred štirimi leti je polnila največja radost srce blage matere, ko je vsa srečna zrla na svojega sina, ko je daroval prvo sv. mašo. Nepopisno veselje je navdajalo tudi srce dobrega sina-novomašnika, in sedaj si briše tisti sin pri tistem oltarju solze grenke žalosti, ker mašuje za rajno mater, ki naj v miru počiva!

Čudni so božji sklepi! Drugi dan so delali v grob drugo mater, katero je tudi pokopal sin-duhovnik! Ta ranjka se je zvala Mica Vračun iz Koprivnice in sin njen je č. g. Fr. Vračun, župnik pri sv. Miklavžu blizu Slov.-Gradca. Pretresljivo je bilo slišati, ko so č. g. župnik Prešeren ob odprtem grobu jemali od ranjke slovo ter omenili: Pred 15 leti je ravno ob tem odprtem grobu jokala udova za svojim možem, ta udova katero bomo sedaj položili v možev grob. Tesno združena sta bila v življenju, združeni sta njuni telesi v grobu, združeni pa sta gotovo tudi njuni duši v nebesih. — S Koprivnice se napoti bela žena na najvišje mesto visokega Veternika v kozjanski župniji. Oj, smrt, da nikomur ne prizanesesh! Neusmiljeno si izvila, iztrgala iz rok prežalnih starišev najljubšo ter najstarejšo hčerko, najstarejšo Miciko Kunej. Ono nedeljo je spremljala nenavadno pridno Miciko dolga vrsta součenk in součencev na zadnji poti. Omilujemo očeta Fr. Kuneja, obč. predstojnika na Veterniku, zlasti za to, ker mu je ta zima pobrala že drugega otroka.

Iz Čadrama. (Naše lansko društveno delovanje.) V 3. številu Vašega cenjenega lista se je 1897 poročalo, da smo že dne 16. jan. naročili vsled velikodušne obljube našega mil. gosp. knezoškofa in pokrovitelja naše cerkvene stavbe 12 oken v Inomestu, ki stanejo z mrežami vred 7500 fl. To delo se je naročilo do konca avgusta, ker smo menili, da bodo zidarji v teku štirih mesecev vsi cerkev pokrili, obokali in znotraj ometali in se bodo potem okna že vstaviti mogla. Imenovana tvrdka je naročilo sicer točno dovršila, a mi žalibog nismo z delom dovolj napredovali, in okna smo morali v zabojih shraniti do maja 1898.

Lani meseca maja so zidarji delo zopet začeli in so najprej cerkveno zidovje dozdali, potem so velike in male pase za oboke napravili in ko smo avgusta že cerkveno ladjo deloma z domačim kamenjem, deloma s črno impregnirano opeko pokrili, se je potem tudi cerkev obokala. Cela cerkev bo imela 6 kupel, 3 večje in 3 manjše, ki so zdaj že vse razun one nad pevskim korom dokončane. Zvonik naše cerkve bo primeren drugi stavbi, lep in veličasten in je zidovje njegovo 34 m visočine se tudi dodelalo in ako bi nam zima še bila 14 dnij prizanesla, bil bi tudi pokrit, ker imamo vse zato pripravljeno. Njegova streha bo s križem vred imela do 24 m visočine. Pri velikih vratih bodeta stala dva mogočna stebra iz rezanega kamena, nad vrati pa lepa angelska glava in nad tisto v posebni doblini blizu 3 m visoka podoba sv. Janeza Krst. Sploh se mora reči, da bo vse kazalo veličastvo naše nove hiše božje.

In lahko, da se bo nekaterim neverjetno zdelo, in vendar že naši gotovi stroški zdaj presega 30.600 fl., dolgovi pa blizu 20.000 fl.